UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Primvm Codicis Praelectiones / Annotarunt, Alexander Imol. Celsus, Barbatias, Philippus Decius. Matthævs Antonianvs Recensvi

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Jnofficiosis donationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96035

Visual Library

vt no. plene. ff. eo. l. pater filium. ſed ante aditam hereditatẽ ceſſat ratio
ſubſidij: q2 poteſt conſuli exheredato aliter, ſcilicet per repudiationem
heredis ſcripti. Secũda ratio eſt: q2 exheredatio eſt diſpoſitio ipſius te-
ſtamenti, vnde anteꝙ confirmetur per aditionem hereditatis, non põt
naſci querela ad expugnãdum: q2 non prius eſt effectus quam cauſa, ſed
preteritio non continet diſpoſitionem teſtatoris: quia dicitur non ens, ⁊
ideo non requirit confirmationem per aditionem hereditatis. ⁊ iſta eſt
ſubtilis ratio ⁊c.

Ver. In medio. ¶ No. ꝙ querela non preparata non
trãſmittitur, niſi in caſibus expreſſis
in iure, ⁊ ideo dicit Pe. ꝙ frater qui habet querelam turpi perſona in-
ſtituta, nõ tranſmittit hanc querelam non preparatã ad poſteros ſuos:
quia non reperit hoc iure expreſſum, vnde debemus ſtare regule iſtius.
§. licet glo. dicat contrarium. ⁊ male. ſ. eo. l. ſi pater tuus. ſm Pe. ⁊ Cy.

1 ☞ Peculium in quo filiuſfamilias habet proprietatem eſt triplex,
ſcilicet caſtrenſe, quaſi caſtrenſe, ⁊ aduentitium.
2 Que autem ſunt perſone que habent peculium quaſi caſtrenſe.
3 Aduocatus qđ lucratur a clientulo, eſt peculium quaſi caſtrenſe.

¶ Lex trigeſimaſeptima.

Cum antiquis. ¶ Sicut in caſtrenſi, ita in
quaſi caſtrenſi peculio filiuſ-
famil. habet duplex priuilegium: q2 põt teſtari, ⁊ teſtamentũ
eius nõ ſubiacet querele, ſed paterfamilias effectus: q2 deſi-
nit eſſe peculium, ⁊ cũ reliquis bonis cõfunditur, dicta priuilegia nõ me-
1 retur. h. d. ¶ † Premitte ad euidentiam, ꝙ triplex eſt peculium in quo
filiuſfa. habet proprietatẽ, ſcilicet caſtrenſe, quaſi caſtrenſe, ⁊ aduentitiũ.
Item premitte ꝙ in aduentitio nõ teſtatur. Item eſt quartũ peculium:
ſcz profectitiũ, in quo filius nil habet, vnde de eo nõ teſtatur, tum q2 nõ
dominus, tum quia filiuſfamilias. Reſtat ergo ꝙ duo tantũ ſunt pecu-
lia de quibus filiuſfa. põt teſtari, ſcz caſtrenſe, ⁊ quaſi caſtrẽſe. ⁊ licet olim
in quaſi caſtrenſi eſſet cõceſſum ſpecialiter quibuſdã: hodie generaliter
eſt conceſſum cuilibet filiofamilias poſſe teſtari de quaſi caſtrẽ. Item
eſt conceſſum quod teſtamentũ illud non ſubiaceat querele, ⁊ hoc dum
durat filiuſfamilias, poſtea vero non teſtatur iure priuilegiato, ſed iure
cõmuni: vt paterfa. ⁊ ideo tũc eius teſtamẽtum ſubiaceat querele: quia
ceſſante priuilegio, reponitur quis in iure cõmuni: vt hic, ⁊ arg. ff. de ex-
cu. tuto. l. ſed ⁊ milites. in prin. quod autẽ hic dicitur quod nõ ſubiacet
teſtamentũ querele: hodie eſt correctum: quia nõ poſſunt inofficioſe te-
ſtari: vt no. ff. eo. l. papinia. §. papi. in gl. in verb. cõtra veterani. ⁊ in aut.
de heredi. ⁊ falci. §. penul. ſm Marti. fil. ⁊ intellectuz huius. l. collige ex
glo. que incipit, duo. que gl. breuiter legem diuidit, ⁊ ſummatim. ¶ In
tex. ibi, ſed non quaſi priuilegiũ habent nõ in modo teſtandi: ſed in effe-
ctu teſtamenti, hoc eſt non equiparantur quãtum ad modum: ſed quan-
tum ad ſucceſſionis effectum. ¶ In textu conſueto. no. de hoc ver. facit
ad. l. vl. ſ. de teſtamẽ. ¶ In tex. ſed ⁊ veterani. vide inſtitu. de teſta. mil.
§. j. ¶ In tex. In his itaq. quibuſdã ad euidentiã premiſſorũ reaſſumit
primum thema, mouẽs duas. q. vna eſt an poſſit filiuſfamilias de quaſi
caſtrenſibus teſtari. alia, an poſſit inofficioſe teſtari. ¶ In text. dubita-
batur, premittit ſecundam queſtionem, poſtea ſubdit primam. ⁊ ſic pre-
poſterat in querendo, ſed in ſoluẽdo tenet ordinẽ rectum: quia prius eſt
querendum de perſona, ſeu iure perſone quam de modo ſeu de iure for-
me, vt patet hic. In text. q2 ⁊ videbatur ꝙ non: quia ⁊c. nam quod qui-
buſdam ſpecialiter indulgetur, alijs denegatur: vt. l. cum patronus. de
leg. ij. ¶ In tex. iure ſuo. i. ſine ſolẽnitate. ¶ In text. iure cõmuni. id eſt
2 cum ſolennitate. ¶ † In tex. vt puta. no. hic perſonas[a] que habent pe-
a culiũ quaſi caſtrenſe. Sunt autem hmõi cauſarum patroni, notarij, me-
dici, magiſtri ſtudiorũ ⁊ oẽs omnimodo qui ſalaria recipiunt publica,
occaſiõe dignitatis, beneficij, vel magiſterij. nõ tñ intelligas ꝙ illud qđ
lucrantur mecanici: puta magiſtri lapidũ, qui ſtant in citadella, ſit pecu-
lium quaſi caſtrenſe, licet illud habeant de publico: q2 a priuata cauſa,
non ab officio deſcendit: ideo eſt aduẽtitium, ꝙ filijfamilias ibi querũt:
3 vt. j. de bo. que lib. l. cũ oportet. ¶ † In tex. publica. quid de eo ꝙ aduo-
b catus lucrat a clientulo, nunquid ſit quaſi quaſtrenſe[b], ita ꝙ filiuſfami-
lias poſſit teſtari: Rñ. ſic: quia hodie aduocati non percipiunt ſtipẽdia
publica. vnde loco publicorũ ſtipendiorũ ſuccedunt iſta ſalaria priuato-
rum. ⁊ facit qđ no. ſ. de aduo. diuer. iu. l. fori. ita tenet Cy. ⁊ Ia. bu. hic.
¶ In tex. ſm leges. hoc ad ſolẽnitatẽ referas. ¶ In tex. Si enim. equi-
parat ius per rõnem, ⁊ ius liberorum. ⁊ no. iſtam equiparationem. ⁊ fa-
cit qđ. l. loquẽtes in legitima patroni, habeãt locũ in legitima liberorũ.
⁊ ſepe doc. arguunt per hanc ſimilitudinẽ: tñ iſta ſimilitudo non eſt ſem-
per bona: vt. ff. ſi quid in frau. patr. l. non vſqz adeo. ⁊. ff. de fal. l. ſi quis le-
gatum. §. ſi. ¶ In tex. ſuppoſite, quaſi dicat non oportet eſſe ſuppoſita
querele. ⁊ ſic interrogatiue lege. ¶ In text. ſz hoc obtinere. mirabile qđ
duo obſtaucia, ſcz patria poteſtas, ⁊ teſtamẽti inofficioſitas, minus ob-
ſtant quã vnum obſtaculũ, ſcz ſolius inofficioſitatis: vt in verſi. ſi eñ. ſed
illud eſt: q2 ceſſat priuilegium, nam ille qui eſt ſui iuris, non habet pecu-
lium ⁊ ſic ſi deficit ſubiectũ ſeu materie priuilegij, merito deficit priuile-
gium. Itez ille qui eſt ſui iuris: nõ teſtatur ex priuilegio qđ eſt late inter

pretandum, ſed de iure cõi ſm Mar. fili. ⁊ Iaco.
4 but. ¶ † Et not. ꝙ mutato ſtatu perſone: reiſta-
tum conuenit immutari. facit. ff. de publicanis.
l. licitatio. §. ſi. ff. de acqui. heredi. l. Paulus in fi.
⁊. j. de imponẽ. lucra. deſcri. l. i. circa mediuz. li. x.
¶ In tex. ibi, nomen. no. ꝙ vbi ceſſat nomẽ. ceſ-
ſat priuilegium nominis. ¶ In tex. cõfunditur.
facit. ff. d vulg. ſubſt. l. ſed ⁊ ſi plures. §. filio. ⁊ no.
ꝙ vnũ patrimoniũ nõ debet diuerſo iure cenſeri.

¶ De inofficioſis donationibus. Rubrica.

1 ☞ Donatio facta in fraudem querele inoffi-
cioſi teſtamenti ad excludendam querelam; an
valeat. 2.
3 Donatio inofficioſa an reuocetur in totum.
4 Iuramentum donationis inofficioſe, an impe-
diat reuocationem.
5 Iuramentum patris non firmat contractum fa-
ctum in fraudem filiorum.
6 Filius licet acceptet hereditatem paternam: po-
teſt tamen agere reuocatoria.
7 Suppletio que fit filio ex donatione inofficioſa,
an fiat de legatis ex donatione inter viuos.
8 Pater donauit alicui extraneo vſqz ad legitimã.
certum eſt quod donatio valet, poſtea ipſe pater
in fraudem filij diſſipat reſiduum, an filio poſſit
ſubueniri.
9 Quid ſi legitima non fuit donata, ſed caſmate
perijt. 10.
11 Et an ſint neceſſaria duo iudicia in hac materia.
12 Rei vendicatio quam habet filius perlata que-
rela inofficioſe donatiõis an ſit vtilis, vel directa.
13 Filius quando poſſit mouere querelam inofficio-
ſe venditionis.
14 Filius an habeat querelam inofficioſe venditio-
nis, vel inofficioſe locationis, vel inofficioſe con-
ceſſionis, ſicut habet querelam inofficioſe dona-
tionis.
15 Querela inofficioſe donationis non preparata,
an traſmittatur ad heredes extraneos.
16 Lex, ſi vnquam. vt habeat locum, an requiratur
qđ donatio ſit inofficioſa.
17 Pater habens filium ſpurium, donauit omnia
bona ſua cuidam monaſterio, poſt hec fecit illari
iſtũ ſpuriũ, an iſte ſpurius poſſit reuocare donata.
18 Donatio an conualeſcat ſi poſt donationem na-
tus eſt filius, ſed illico deceſſit.
19 Pater ſi iurauit ſuper donatione, an natis poſt-
ea filijs poſſit venire contra donationem.

¶ Lex prima.

Si vt allegatis. Hoc dicit. Si per inofficioſam
donationẽ filij fraudant in quar-
ta, id eſt in legitima portione: cõ-
petit querela inofficioſe dona-
tionis, q̃ eſt introducta ad ſiĩtudinẽ inofficioſi te-
ſtamẽti. h. d. ¶ Caſus. mater habens quatuor fi-
lios, duob9 directis donauit. x. vncias ſui primo-
nij īter viuos, tandẽ veniẽs ad mortẽ fecit teſtm̃,
in quo in duabus vncijs dictos quatuor filios he-
redes inſtituit, ⁊ eos legatis ⁊ fideicõmiſſis one-
rauit. tandem matre mortua, filij quietant odioſi.
matri, videntes ſe nõ habere quartã partẽ. i. legi-
timam ſuam volũt agere querela inofficioſe do-
natiõis. querit nũquid poſſint. rñdet Imperator
⁊ dicit ꝙ ſi mater fecit dictã donationẽ in fraudẽ
ipſorũ agentiũ: ꝙ ipſi habẽt querelam inofficioſe
donatiõis, ⁊ idẽ ſi mater donaſſet extraneis, adij-
ciẽs qđ querela iſta inofficioſe donatiõis redacta
eſt ad inſtar inofficioſi teſtamẽti. h. d. ¶ Premit-
te ad euidẽtiã, ꝙ q̃rela inofficioſi teſtamẽti fuit in-
troducta iure antiqſſimo, verũtñ volẽtes fraudare
filios, nõ eligebant viam teſtamenti, ſed viam
donationis inter viuos: ideoqz ad hãc fraudem
remouendam emanauerunt conſtitutiones prin-
cipum. ⁊ prima conſtitutio fuit Alexandri ſub

a ☞ Perſonas. vt
de Bal. i. l. fori cũ
concor. ſ. de aduo.
diuer. iudi.

b ☞ Quõd ſit quaſi
caſtrẽſe. Adde qđ
notaui in apo. ad
iſtum, in. l. fori. per
eum alle. hic nu. i.
in ver. ſalarij. vbi
teneo cũ eo ꝯ ſpec.
in ti. d actore. ver.
Itẽ cũ agit. vbi di-
ſtinguit an habeat
ſalariũ ex publico:
⁊ tunc dicat quaſi
caſtrenſe, ⁊ de illo
poſſit teſtari. de ſa-
larijs aũt priuato-
rum, ſecus, qđ eſt
falſum per rõnem
quã ponit iſte hic,
⁊ in. l. cum oportet
ad ſi. ver. de tertio
genere. j. de bonis
que liber. Celſus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cuius tempore claruerunt Vlpianus et Pau. de
iſta conſtitutione loquitur. l. Titia ſeio. §. Impe/
rator. de leg. ij. ſucceſſiue emanauerunt alie prin/
cipum cõſtitutiones, vt patet in hoc tit. ⁊ nouiſſi/
me emanauit cõſtitutio Iuſt. vt patet in authen.
de immen. do. colla. vij. ¶ No. in hac. l. tria. Pri/
mo no. donationem factam in fraudem querele in
officioſi teſtamẽti a de excludẽdã querelã inofficioſi
teſtamenti valere. ¶ Secundo nota. equipara
ri donationem factam liberis et extraneis ibi
dum dicit ſiue in quoſdam liberos ſiue in extra
neos. ¶ Tertio not. quod querela inofficioſe do/
nationis habet ſimilitudinẽ cum querela inofficio
ſi teſtamenti. ¶ Quarto nota, ꝙ ideo habet locuz
querela: quia filius non inuenit ſe habere debituz
2 bonorum ſubſidium. ¶ † Oppo. ⁊ videtur quod
iſti filij non poſſunt conqueri de inofficioſa dona/
tione: nã ſicut patet in litera mater habebat qua/
tuor filios, duos odioſos, et duos dilectos: quia
bis hic ponitur pluralis numerus vt. ff. ad trebe.
l. Iulius phebus. modo ſi mater inſtituit iſtos
duos filios odioſos in duabus vncijs ergo ſunt in
ſtituti pluſquam in quarta: quia quarta ipſorum
duorum eſt vncia cum dimidia que eſt quarta ſe/
miſſis, que competeret eis ab inteſtato: vt. ſ. tit. j.
l. cũ queritur ergo litera male loquitur in. d. §. Iu
lius Phebus in ratione q: dicit ꝙ ideo habẽt que
relam quia nõ habent quartã. Sol. tribus modis.
¶ Primo modo quod hic loquitur in duabus vn
cijs illius reſidui. i. illarum duarum vnciaruz non
donatarum, nam ille due vncie groſſe diuiduntur
in. xij. vncijs minutis, ⁊ in duabus minutis fue/
rũt inſtituti iſti filij odioſi. merito patet ꝙ nõ ha/
bent quartam totius patrimonij. ¶ Secundo
poteſt ſolui, ꝙ in iſtis vncijs groſſis fuerunt qua/
tuor inſtituti, vnde iſtis duobus odioſis non con/
tingit niſi vna vncia: cum debeant habere vnciam
et dimidiam. ⁊ ſic litera vera. ¶ Tertio modo re/
ſpondetur, ꝙ licet due vncie eſſent, legitima, vel
plus: tamen iſta legitima erat exinanita legatis.
vnde quia non videtur eã habere, merito agunt
querela inofficioſe donationis, ad hoc. ff. de bon
libe. l. ſi libertus patrono ſuo. ¶ Sed cõtra iſtam
vltimam ſolutionem op. ⁊ videtur ꝙ iſtud graua
men non debeat attendi: quia ipſo iure reſerua/
tur legitima: vt. ff. de lega. ij. l. cum patronus. ⁊. ſ.
tit. j. l. quoniam in prioribus. Sol. quantum ad. l.
cum patronus, illa loquitur in patrono: ſed quan/
tum ad. l. quoniam in prioribus, reſponde, ꝙ hic
loquitur de iure veteri ibi de iure nouo. ſecundũ
ergo ius nouum iſtud grauamen appoſitum in
legitima ipſo iure non tenet, nec eſſet opus que/
rela inofficioſe donationis. ego dico quod graua/
men ipſo iure non tenet in legitima, conſideran/
do eam ſecundum bona que teſtator poſſidet tem
pore mortis: vt. l. Papi. §. quarta. ff. de inoffic. te/
ſtam. ſed hic conſideratur legitima retro reſpectu
omnium bonorum donatorum, ⁊ non donato/
rum: vnde non eſt prouiſum in hoc per. l. quoniam
in prioribus. ſed per hanc. l. ¶ Tertio opp. quan
do filio aliquid relinquitur, non habet locuz que/
rela, ſed agit ad ſupplementum: vt. l. Scimus.
⁊. l. omnimodo. ſ. titu. j. ſed his filijs fuit aliquid
relictum: ergo non debet querela agi, ſed ad
ſupplementum. glo. hic varie loquitur: nam prius
dicit quod ius agendi ad ſupplementum eſt in/
troductum ad ſubmouendam querelam inoffi/
cioſi teſtamenti, non hanc querelam inofficioſe
donationis. Secundo videtur docere ꝙ idem ho
die in hac querela, quod in illa. Si ergo filius ha
bet aliquid tempore inſtitutionis ex teſtamento,
vel quoquo relicto titulo ab inteſtato: non inten/
tat hanc querelam, ſed agit ad ſupplementum.
iſta ſol. preſupponit ꝙ plus ſit in querela quã in
ſupplemento: quod an ſit verum, inferius decla/
rabo ⁊c. ¶ Quarto opp. iſta donatio que fit ad
ſubmouendam querelam teſtamẽti, videtur fie/
ri in fraudem legis: ergo ipſo iure non valet: vt
ff. de iure pa. l. ſi libertus minorem. Reſpon. ne
go ꝙ fiat in fraudem legis: quia fit per contra

¶ Donatio. vide Bal. in aut. ex cau ſa. j. de libe. prete.

ctum. ⁊ per modũ in genere ſuo permiſſum, vnde eſt magis in fraudem
hominis quam in fraudem legis: ⁊ ideo neceſſaria eſt querela vel dic ꝙ
l. ſi libertus. loquitur in alienatione liberti, ſecus in alienatione ingenui:
vt. ff. ſi quis a paren. fue. manu. l. non vſq; adeo. Sed contra iſtam ſolu/
3 tionem facit. ff. ſi quid in frau. patro. l. ſi. ¶ † Modo veniamus ad que/
a ſtiones. Et primo quero, nunquid inofficioſa donatio reuocetur in to/
tum, an vero vſq; ad legitimam. Super hoc opi. ſunt. quidam dixerunt
quod in totum reuocatur. ſ. vſq; ad virilem portionem que tangeret re/
uocantem de omnibus bonis, ſi non eſſent alienata: alias ſi vnus eſt ſo/
lus filius, reuocet omnia alienata inſolidum. ⁊ hoc probatur per. l. titia
ſeio. §. Imperator. de leg. ij. vbi auia habens duos nepotes, vni donauit
omnia bona, dicitur ibi ꝙ alter reuocat pro dimidia. ⁊ ſic pro virili. Pre
terea ſic videmus in querela inofficioſi teſtamenti: vt. ff. de inoffi. teſta. l.
circa. ⁊. l. mater decedens. Preterea idem videmus in patrono, ꝙ in to/
tum reuocat: vt. ff. de iure patro. l. ſi libertus minorem. §. ⁊ viti. reſpon. er
go multo fortius eſt idem in filio, iuxta not. ff. de fal. l. ſi quis legatum.
§. ſi. ¶ Quarto probatur per. l. nunq̃. j. de reuo. dona. vbi in totum fit
reuocatio. ¶ Alij dicunt ꝙ non reuocat niſi vſq; ad legitimam, quod
probant rationibus ⁊ legibus. ⁊ primo ſic. ille qui aliquid habet a teſta/
tore, non poteſt agere niſi ad ſupplementum: vt. l. omnimodo. ⁊. l. Sci/
mus. ſ. titu. j. ¶ Secundo ſic. vltra legitimam poteſt apponi onus per
viam teſtamenti, ergo per viam cõtractus. ¶ Tertio ſic. ratio quare re/
uocata eſt: quia nõ habet legitimaz, ergo habita legitima: ceſſat ratio ſi/
nalis reuocandi, ⁊ per cõſequens ceſſat reuocatio. arg. ff. ſi quid in frau.
pa. l. j. §. ſi quis in fraudem. ¶ Quarto. hic videtur expreſſum ꝙ nõ fiat
reuocatio niſi vſq; ad debitum bonorum ſubſidium: vt. j. eo. l. ſi totas. et
confirmatur hoc iure nouiſſimo per tex. expreſſum. ſ. ti. j. aut. vnde ſi pa
rens. ⁊ in aut. de immen. do. colla. vij. ¶ Tertia opi. fuit quorundam di/
ſtinguentium, aut donatio fuit collata in liberos: ⁊ reuocatur per alios
liberos vſq; ad legitimam. aut in extraneos: ⁊ reuocatur in totum, ſed
contra iſtos videtur tex. l. noſtre, vbi coniungit liberos ⁊ extraneos: niſi
reſpondeas ꝙ eos cõiungit in modo reuocandi per intentationem que
rele ſed non in quantitate eius ꝙ reuocatur: quia litera hoc non aperit.
¶ Quarta fuit opi. Hug. diſtinguentis. aut donatio fuit inofficioſa re
⁊ conſilio: ⁊ reuocatur in totum: quia lex obuiat conſenſui. nam inſanus
habet ille qui non curat naturalem charitatem: vt puta liberos. ergo ⁊c
vt. ff. de inofficio. teſtame. l. Titia. vñ merito in totũ reſcinditur, tanquã
factum a demente. aut donatio eſt inofficioſa re tantum: quia ſepe exiſti/
mant homines plus habere in bonis quã habeãt: vt iſti. ge. ex caus. manu.
non licet. §. ſepe. tunc reuocatur ſolum vſq; ad debitum bonorum ſubſi
dium, ſecundm Iaco. but. ¶ Quinta opi. fuit Dy. diſtinguentis: aut
pater donauit ante natiuitatem liberorum reuocare volẽtiuz, aut poſt
ſi ante, aut filijs, ⁊ fit reuocatio vſq; ad legitimam partem: vt. j. eod. l. ſi
totas. aut extraneis, vel libertis: ⁊ fit in totum reuocatio: vt. d. l. ſi vnquã
Si autem donauit poſt natiuitatem filiorum reuocare volentium: te/
net diſtinctio Bartoli. idem tenet Iaco. de bel. in. d. authen. de immẽ.
do. referendo opinio. Dy. ¶ Ratio autem diuerſitatis inter factam do
nationẽ ante natiuitatẽ vel poſt, hec eſt: quia non videtur eſſe de mente
eius qui donauit donaſſe, ſi de liberis cogitaſſet: vt. ff. de pac. l. tale pactũ
§. fin. ideo ergo fit reuocatio: quia poſt natiuitatem liberorũ fingitur re/
tro ceſſaſſe conſenſum donãtis. argu. ſ. tit. j. l. iij. ſed quãdo filij iam ſunt
nati conſtat de mente donantis, niſi forte falſo rumore prolatos eos
obijſſe credebat. argumen. ff. de hered. inſti. l. Pacumenius. et eſt lex
ſi. ff. de inoffici. teſtamen. l. cum mater. ⁊. ff. de teſta. tut. l. ſi quis ita. §.
ſi quis cum ignoraret. quod eſt nota. ¶ Sexta eſt opinio Lanfr. de ſal.
ꝙ aut donatio eſt facta in aliquem de liberis, ⁊ non reuocatur niſi vſq;
ad debitum bonorum ſubſidium: nec diſtinguitur vtrum fraudati ſint
nati, vel naſcituri: vt. j. eod. l. ſi totas. ⁊. l. ſi liqueat. ⁊ ſic agnatione poſthu
mi non rumpitur donatio, niſi in legitima, aut donatio eſt facta in extra
neos: ⁊ tunc refert, aut ab initio eſt inofficioſa: ⁊ tunc reuocatur contra
voluntatem donantis vſq; ad debitum bonorum ſubſidium: vt hic ⁊ di
cta. l. ſi totas, aut non fuit inofficioſa ab initio, ſed ex poſt facto ex caſu
contingente reſpectu perſonarum, non dico rerum: ⁊ tunc in totum re/
uocatur: vt. l. ſi vnquam. quia tunc reuocatur ſecundum voluntatem:
quia non eſt veriſimile ꝙ extraneos filijs ſuis voluerit preponere: vt. j. de
fideicommiſ. l. cum acutiſſimi. ⁊ in aut. de hered. ⁊ falci. §. his omnibus.
ſm Lan. de ſal. ¶ Septima fuit opi. Guil. de cug. qui approbat ſimpli
citer opi. Azo. ꝙ nec in natis, nec in naſcituris fiat reuocatio niſi in leg
tima. Item ꝙ nõ diſtinguatur fraus ne fiat re ⁊ cõſilio, vel re tantũ. Item
qꝺ non diſtinguatur, an in liberos, an in extraneos ſit collata donatio,
per tex. dicte authenti. de immen. do. ⁊ gloſ. ibi poſita, coniuncto tex. l.
noſtre. Non obſtat. l. ſi vnquam. quia ibi ſpeciale eſt in liberto: vt dona/
tio in eum collata reuocetur, propter honorem quem debet filio patroni
ſm Guil. cuius opi. videtur approbari iure canonico: vt extra de teſta. c.
raynaldus. ⁊. xvij. q. iiij. c. quicunq;. ⁊ qꝺ ibi no. tñ ibi loquitur qñ ad pias
cauſas erat donatũ. hãc opi. Guil. tꝫ hic Dy. in addi. ¶ Octauo opi. eſt
Bar. recolligentis predicta, ⁊ diſtinguẽtis ſic: aut queris de reuocatione
que fit ex preſumpta voluntate donãtis propter liberos ſuperuenientes. aut
de reuocatione que fit ex titulo de inoff. dona. Primo caſu aut donatio
fuit collata in libertum, vel extraneũ de omnibus bonis, vel maiori parte ⁊
reuocatur

reuocatur in totū, vt. l. ſi vnquā. ſm Bart. Fallit ſi ſit donatum ad pias
cauſas: nā ibi ſit reuocatio vſq; ad legitimam tantū, vt in. d. c. quicunq;.
Si vero in filiū, ſemper reuocat̃ vſq; ad debitum bonorū ſubſidiū, vt. l.
ſi totas. ſ. eo. Scdo caſu principali, aut donatio fuit collata in vnū ex li-
beris, ⁊ reuocatur vſq; ad debitū bonorū ſubſidiū tantum, etiā ſi fuerit
inofficioſa re ⁊ conſilio, vt. l. ſi liqueat. ſ. eo. Aut fuit collata in extraneū:
⁊ tunc aut illi filio qui vult reuocare fuit aliquid relictum, ⁊ agit̃ tantum
ad ſupplementum, vt. l. omnimodo. ē. tit. ſ. ⁊ qd̃ hic not. gl. Aut ſibi non
fuit aliquid relictū: ⁊ tunc aut donatio fuit inofficioſa re ⁊ conſilio, ⁊ re-
uocatur in totum. ar. l. ſi libertus. de iure pa. Aut fuit inofficioſa re tan-
tum, ⁊ reuocatur vſq; ad debitū bonorū ſubſidiū, vt. ſ. eo, l. iiij. ⁊. l. cū do-
nationibus. ita recolligit Bar. partim approbando vnā opi. ⁊ partim al
4 terā. in. d. §. imperator. ¶ Opinio mea[a] hec eſt, qd̃ excepto caſu. l. ſi vnq̃
nunq̃ donatio reuocetur niſi vſq; ad debitum bonorum ſubſidium. dico
tñ ꝙ in. l. ſi vnq̃. nō eſt ſpeciale in liberto, ſʒ eſt propter caſum improui-
ſum: q2 ſi pater de liberis cogitaſſet, preſumit lex ꝙ nō eſſet donaturus niſi
ſi modice: ⁊ in hoc vario a Guil. in ceteris teneo opi. eius. ¶ Sed quid ſi
tempore donationis erat aliquis filius natus, poſtea vero nati ſunt plu-
res, nun quid pro virili que contingeret illos poſtea natos ſit reuocatio
ipſo iure. Ja. bu, ſentit hic ꝙ nō: q2 ſatis videt̃ pater de liberis cogitaſſe.
nec videt̃ habere maiorem affectionē ad naſcituros quam ad iam natos
ſʒ vel minorem, vel ſaltē parē ſm Ja. but. in lec. qd̃ non credo verū: vnde
dico ꝙ natus ante indiget q̃rela, ſʒ pro virili eorū qui poſtea ſunt nati re
ſcindit̃ donatio. ⁊ hoc teneo propter id qd̃. l. dicit in fin. in. l. is qui. de iure
4 codicil. ¶ † Quero vtrum iuramētū donātis impediat hāc reuocatio-
nem. Rñ. non, vt. ſ. ſi quid in frau. patro. l. ſ. ⁊. ij. nā filius venit cōtra fa-
ctū patris hoc caſu, etiā ſi ſit heres patris: q2 non tenet̃ habere ratum qd̃
eſt factum in fraudē ſuam: ⁊ ideo not. dicit gl. ꝙ licet filius ſit heres pa-
tris, vel patronus ſit heres liberti, ⁊ venit cōtra cōtractū penalē, ꝙ non
incidit in penam: q2 dat gl. theoricā ꝙ vbi reſcindit̃ cōuentio principa-
lis, reſcindit̃ penalis. ⁊ quelibet acceſſoria. in. l. ſi patronus. §. patronum.
ff. ne quid in frau. patro. Jdē ergo dico in iuramento: q2 eſt quid acceſſo
5 rium, vt. ſ. de nō nume. pecu. ¶ † Ex predictis pono duas concluſiones.
Prima eſt, ꝙ iuramentum patris non firmat contractū in fraudē filiorū
factū. Ratio eſt: q2 qñ contractus infirmatur ratione alteri⁹, nunquam
ratione iuramenti contrahentiū confirmat̃: q2 eſſet in alterius diſpendiū
vt extra de pac. c. quamuis. ⁊ in. c. licet. de iureiu. li. vj. facit qd̃ no. in. l. ſi.
§. filij aūt. ſ. de bonis liber. ⁊. ff. de proba. l. qui teſtamentum. per quam
l. etiam patet ꝙ iuramentum inter prohibitos nō facit fidem. ad idē fa
cit quod le. ⁊ not. ff. de lega. iij. cum quis decedens. §. titia. ⁊ hoc inducit
ibi Bar. ad. duas. queſtiones. Teſtator habens vxorē ſuam ſecūdā. cui
vult relinquere pluſquam poſſit ſm formam. l. hac edictali. C. de ſecun.
nup. confitetur ſe habuiſſe ab vxore mille: et ſic iurauit, certe nihil va-
let: quia confeſſio iurata facta ad vtilitatē nō capacis non valet. Jtem
facit ad aliud. Teſtator confitetur ſe habuiſſe ab vxore ſua mille, et ſic
iurauit, poſtea viuens vult illam confeſſionē reuocare. certe pōt: q2 videt̃
facta in fraudem orationis de qua in, l. ſ. de dona. inter virum ⁊ vxo. ſm
6 Bar. ad idem facit. ff. ſi quid in frau. pat. l. ſ. §. ſi multa. per quem. §. ꝓbo
b ꝙ confeſſio non[b] ꝓbat naturalē ſolutionē in ꝑiudiciū tertij. ¶ † Se-
cunda concluſio eſt, qd̃ licet filius acceptet hereditatem paternā: tñ pōt
agere reuocatoria, ⁊ eſt ratio: q2 iſta actio eſt propria filij ⁊ tendit ad re
ſcidendum fraudem: vt. ff. ſi quid in fraudē. patron. l. ſ. §. pen. ⁊ Modo re-
ſtat querere alias queſtiones, ⁊ ne videamur procedere in equiuoquo:
ponamus primo. q. que reſpiciunt querelam inofficioſe donationis. ſe-
c cundo q̃ramus[c] de. q. q̃ reſpiciunt. l. ſi vnquā ſ. de reuo. dona. ¶ † Sit
7 igitur tertia. q. poſito ꝙ gl. ſit vera ꝙ agatur ad ſuplementum nunquid
iſta ſuppletio fiat de legatis, ⁊ de donatione inter viuos, ita ꝙ a quoli
bet pro rata detrahatur, quia quilibet habet de bonis defūcti: ergo qui
libet pro rata tenetur ad ſuplementum: vt, ff. de bonis. liber. l. ſi libertus
ſub conditione. §. libertus. Guil. de cug. dicit quod iſta forma debet ſer
uari: ꝙ poſt quā filij inſtituti non habent legitimā: omnia legata ⁊ fidei
commiſſa annullantur. ⁊ ſi non ſufficiunt ad legitimaꝫ: tūc intentabitur
querela contra donationē factam inter viuos: alias non et quod talis
forma debeat ſeruari, primo probat ipſe quod omnis conditio appoſita
in legitima habeatur pro nulla: vt. ē. titulo. l. ſ. quoniam. ⁊. l. ſcimus
Jtem illa que habent de preſenti efficaciam non debent ita de facili re-
uocari, ſicut illa que ad huc pendent: vt. l. proxi. ſed donatio inter vi-
uos de preſenti habent efficaciam: ⁊ legata ⁊ fidei commiſſa ad huc pen-
dent, ideo legata ⁊ fideicōmiſſa annullantur. ſ de bonis autho. iudici.
poſſi. l. ſ. ⁊ ponitur iſte ordo. ff. ad legem falci. l. in ratione. §. quod vulgo ⁊
l. Meſennius. §. ſeruo. quod etiam alia ratione probo: quia ex illa donatio
ne contracta eſt obligatio inter viuos reſpectu donantis: vt. infra de re-
uocanda donatio. l. cum profitearis: ſed obligatio inter viuos reſcindit
legata vt. infra. de legatis. l. ſi vniuerſe. ergo pater quod prius interci-
8 dunt legata quam contractus. ¶ † Quarto quero, pater donauit in-
ter viuos cuidā extraneo vſq; ad legitimā filiorū certū eſt ꝙ iſta donatio
non eſt inofficioſa, poſtea pater in fraudem filij diſſipat reſiduum que-
ritur qualiter filio conſulatur. videtur ꝙ nullo modo filio poſſit conſu-
li, ſicut ſi pater venderet bona, ⁊ pecuniam proijceret in mari: non enim
debet reuocari qd̃ legitime alienatum eſt: vt ſi quid in fraud. ʒ patrona.

l. ſ. §. quid ergo. in ver. nā ⁊ ſi acceptū pretiū liber-
tus prodegiſſet ⁊c. ergo videtur ꝙ filius hoc mo-
do poſſit fraudari in legitima. Jn contrariū vide-
tur: quia ex eo qd̃ poſtea ſit transfert̃ ſuſpicio frau
dis in preteritū, vt. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. l.
ſicut. §. ſuperuacuū. in ſi. ¶ Glo. vr̃det̃ dicere ꝙ ſi
cōſtat de cōſilio fraudis, ſiat reuocatio: alias non
vſq; eñ ad menſurā a lege permiſſam nō videtur
preſumi fraus, niſi iſta dilapidatio eſſet poſtea in
continenti facta: q2 ex cōiunctione temporū pre-
ſumitur fraus, vt plene no. per doc. in alia mate-
ria. ff. de dona. l. poſt contractū. ⁊ iſta. q. procedit
vbi pater prodigaliter cōſumpſerit, ita ꝙ non ex-
a tet. ¶ Sed quid ſi donauit primo vſq; ad legiti-
mam, poſtea vero donat legitimā alteri, nunquid
reuocabitur factum vltimo loco tantum, an vero
b reuocabūtur omnia pro rata? gl. ſentit ꝙ omnia:
q2 vltima donatio reddit primas inofficioſas, vt
ff. de iure patro. l. ſi libertus. §. ſi. qd̃ quidā dicunt
verum, niſi ex vno ⁊ eodē ꝓpoſito faciat iſtas do-
nationes. ſecus ſi diuerſis temporibus: q2 tunc ex
vltima nō generatur preiudiciū in prima: cū pri-
mo donatario fuerit ius perfecte queſitū: ⁊ ſic in
preiudiciū ſuum nil fieri poteſt. argu. ff. de pig. l
ſi ſuperat⁹. ff. de pac. ⁊. l. ſi. ff. queadmo. ſerui. ami.
l. ſi partem. §. ſ. qd̃ verū credo. ſed pro prima par-
te facit: q2 ex particularibus alienatiōibus ſimul
iunctis ita preſumitur fraus, ſicut ex alienatione
vniuerſali, vt not. in. l. nomen. §. ſ. ff. de leg. tertio.
9 ¶ † Quinto queritur, quid ſi legitima non fuit
donata, ſed caſu mare perijt: Reſpon. damnū eſt fi
lij, non donatarij: q2 donatio nō fuit a principio
e inofficioſa. argu. ff. de mino. l. verū. §. ſi locupleti.
c ⁊. ff. de bo. lib. l. ſi patronū. §. ſ. ⁊ ar. optimū. ff. loc.
10 l. in naue ſaufeli. ¶ † Sexto quero, quid econtra:
pone qd̃ a principio pater omnia donauit, poſtea
multa acquiſiuit, que reliquit filio, que faciunt le
gitimam omnium bonorū ſimul cōfuſorum, ſeu
collatorum, nunquid filius iſte habet querelam?
Reſpondet glo. ꝙ non: q2 habet legitimam: ergo
⁊c. vt in. l. noſtra in ſi. a contrario ſenſu. ¶ Ex pre-
dictis igitur omnibus conclude quatuor caſus:
nam interdum donatio eſt inofficioſa conſilio ⁊
effectu, interdū effectu, ⁊ non conſilio. ⁊ in iſtis ca
ſibus habet locum querela, interdum conſilio, nō
effectu, interdum nec conſilio, nec effectu: ⁊ in his
11 ceſſat querela. ¶ † Septimo queritur, nunquid
ſint neceſſaria duo iudicia, ſicut dicimus ꝙ eſt ne
ceſſaria querela inofficioſi, ⁊ deinde petitio here-
ditatis: ita dicamus hic quod ſit neceſſaria que-
rela inofficioſe donationis, ⁊ deinde rei ven. ⁊ di
cit hic gl. ꝙ ſic: nam cum per donationem fuerit
tranſlatum dominium, niſi primo reſcindatur do
natio, poſſeſſor iuſte poſſidet, iuxta not. in ſimili.
ff. de inoffici. teſt. l. qui de inofficioſo. Guil. de cu.
dicit ꝙ querela inofficioſe donationis nihil eſt a-
liud quam conpictio ex. l. que poteſt proponi con
tra donatarium, licet ipſe ſit dominus, vt inſti. de
act. §. ſic itaq;. querela ergo iſta magis nomē ma
terie eſt quam nomen actionis. ⁊ formabo ſic li-
bellum, dico ꝙ pater meus tempore quo viuebat
donauit tibi omnia bona ſua. Jtē dico ꝙ ego ſuʒ
filius ſuus naturalis ⁊ legitimus: ⁊ ita cum do-
natio fuerit facta contra officium pietatis, peto
reſtitui mihi legitimā, ſeu debitum bonorum ſub
ſidium, vt. ſ. eod. l. ſi liqueat. ſecūdū hoc iſta que-
rela non reſcindit dominium, ſed proponitur ad
dandum. Breuiter iſta opi. Guil. eſt vera tenen-
do ſimpliciter opinionem ſuam, quod iſta quere-
la competat ſoluʒ pro legitima: quia legitima no
men iuris eſt, non nomen rei, nec nomen dominij
vt. ff. de lega. i. l. non amplius. §. ſi. ff. de leg. ij. l. ſi
quis ſeruum. in fin. ⁊. ff. de vſufruc. leg. l. ſi. ⁊ ideo
intentatur tanquam pro genere, non tanquā pro
ſpecie. merito intentatur ad dandum, ſed tenēdo
opi. Hug. ꝙ vbi eſt inofficioſa re ⁊ conſilio, reuo
cētur omnia data: ⁊ ſic proponatur ad reſcinden-
dum titulum rerum donatarū: tunc glo. eſt vera-
quod ſunt neceſſaria duo iudicia, vnū ad reſcin-
dendum titulum rerum donatarū: aliud ad vin-

a ¶ Opi. mea. Vi-
de Bal. in aut. ex
cauſa. ſ. de lib. pre
b ¶ Qd̃ cōfeſſio nō
⁊c. No. tex. ꝙ cōfeſ
ſio in preiudicium
tertij non probat
naturalem ſolutio
nem, ⁊ procedit in
tertio qui eſt cre-
ditor de preſenti. ſʒ
pone qd̃ eſt credi-
tor futurus, an pro
bet in preiudiciū
tertij futuri credi-
toris, cogita bene,
⁊ vide q̃ plene di-
xi in conſi. pro illo
de cazalupis, An.
Barba.
c ¶ Secūdo quera
mus ⁊c. No. a qui
bus debet fieri re-
pletio legitime, vi
de Ange. in conſi.
cxxviij. vbi conclu
dit ꝙ oʒ fieri ab he
rede, ⁊ nō a legata
rijs, ſi bona q̃ ſunt
penes heredes ſuf
ficiūt pro legitima
⁊ falcidia. ⁊ ita te-
net Sa. in. l. omni
modo. in prin. ē. ꝺ
inoffi. teſta. ⁊. l. ſci
mus. §. repletionē
per illū tex. eod. ti.
ita etiā tenet: ⁊ ita
debet intelligi qd̃
dicit Bart. in. l. in
quartā. ff. ad. l. fal.
⁊ ita predixi facto
illorū de loyano di
xi. Tene mente: q2
nūc pēdet de fact.
quid autē ſi filius
extraxiſſet partem
legitime, an lega-
tarius poteſt age-
re contra heredeʒ.
vl̃ fideicōmiſſariuʒ
naturalē. Et vide
an filius inſtitut⁹
in legitima pote-
rit illam detrahe-
re de legatis par-
ticularibus, vide
Ange. in ſuis con
ſilijs. An. Barb.

a ¶ Querelã. Uide Bar. i. d. l. nõ vſq.
b ¶ Ubi viuõ ꝑ Bar. et adde an huiuſmodi alienatiões per patrem factas ipſo viuo poſſit filius reuocare, an mortua ſiue heres ſit, ſiue non Bart. Bal. ipſum Pau. de caſ. ⁊ doc. ĩ. in. l. fi. §. in ꝯputatiõe. de iur. deli. ⁊. l. vnica. §. in nouiſſimo. ĩ. de cad. tol. Ergo ſi interceſſit preſcriptio, vidẽ gl. ⁊ Bar. in. d. §. in computatione. Et Bald. ibidez, ⁊ in. l. i. ĩ. de bono. mater. Philip. Dec.
c ¶ Res certa. Uide Bal. in. d. l. ſi vnquã. ⁊ in. l. ſi cũ vel in vtero. ĩ. de teſta. mili. ⁊ i auf. ex cã. ĩ. de libe. prete.
d ¶ Credo ꝙ ſit tutius ⁊c. Bal. in. l. ſi cũ vel in vtero. C. de teſta. mili. tenet idẽ ꝙ ꝯſuluit Richar. de ſali. ſ; idez Bal. in. l. ſi vnquã. tenet cõtra. d. Jo. de imo. in. c. fin. de dona. vide que dixi ibi. And. Bart.
e ¶ Loco pio. Uide per Bar. in. l. titia. la. ĩĩ. §. imperator. ff. de leg. ĩĩ. ⁊ dixi hic poſt Barto.
f ¶ Pijs locis. Uide iſtũ in. l. i. v. qõ. ꝑun. ŏ. ŏ ſacroſan. eccle.
¶ Transfert. Uide Bar. in aut. vnde ſi parens. ŏ. de inof. tex. ⁊ Bal. in l. j i. vj. q. ĩ. ſi quid in frau. pa. ⁊ Bar. in. l. ⁊ ideo. ff. de cõdi. fur. ⁊ Bal. in. l. ĩ. ſol. mat.

dicandum res ipſas, ſicut eſt in petitione hereditatis. ¶ Non obſt. ꝙ in reſtitutiõe in integrũ qñ datur ad rem ipſam, non requiritur niſi vnũ indicium: vt. ff. de procur. l. qui proprio. §. item queritur. q: aliud eſt agere ad rem, aliud ad amotionẽ
12 obſtantis tituli. ¶ † Juxta hec quero, nunquid iſta rei vẽdicatio quã habet filius per lata querela, erit vtilis, vel directa: gl. dicit ꝙ erit vtilis: q: directum dominiũ traditione queſitum non põt ſine retraditiõe diſſolui: vt. ĩ. qñ lic. ab emp. diſcedere. l. i. ⁊. ĩĩ. quidã dicũt cõtrarium: q: ſicut nuda traditio ſine titulo nõ trãſfert dominiũ: ita titulo emoto non remanet dominiũ, ſed tu dic ꝙ gl. eſt vera: q: titulus amouetur ficte, ſed non vere. ſic. ff. qõ met. cau. l. metũ. §. volẽti. ⁊. ff. de capti. l. in bello. §. facte. Uel verius non remouetur titulus, ſed effectus tituli: ⁊ ideo gloſ. vera. arg. ff. de
13 rei ven. l. ſi poſt acceptum. ¶ † Ulterius quero, quando filius poſſit mouere iſtã querelam. Breuiter dicendum eſt quod nunquã, niſi poſt mortem patris: q: ante non habet ius in legitima, ſ; omnes. facit de colla. bono. l. j. §. ſi ipuberi. ⁊. ff. ſi quid in frau. pa. l. fi. Sed poſito ꝙ ipſe filius non poſſit agere, nunqd patre met poteſt reuocare: dicit Guil. ꝙ ſic: ⁊ dicit quod eſt caſus not. de hoc in. l. titia ſeio. §. luci⁹. de lega. ĩĩ. vbi dicitur quod pater poteſt talem donatariũ grauare in teſtamẽto ſuo: quia ei inofficioſe donauit, ⁊ ſicut poteſt in teſtamẽto grauare: ita vr̃ ꝙ idez poſſit inter viuos. ſ; Bar. dicit ibi ꝙ iſtud grauamẽ nõ aſſumit defectũ niſi demum poſt mortem patris, cõcurrente filij voluntate: non ergo ſolus pater poteſt reuocare: ſed demum accedente conſenſu filij poſt mortẽ patris ſm Bar. ſed hic eſt cõſiderandum qua ratione pater poteſt eum grauare: naz ſi grauat eum tanquã debitorẽ filij: hoc eſt abſurdum: q: non habet bonorum filij diſpoſitionem: vt. ff. de vulg. ſub. l. cohered. §. cum filie. veri. nec fideicommiſſo. aut grauat eum tanquã proprium debitorẽ ipſius patris: ⁊ tũc eſt ibi caſus ꝑ Guil.
14 ¶ † Ulterius queritur: nũquid fili⁹ habeat que
a relam[a] inofficioſe vẽditionis, vel inofficioſe locationis, vel inofficioſe cõceſſionis, ſicut habet querelam inofficioſe donationis. Et in patrono certum eſt ꝙ ſic: vt. l. i. §. ſi quis in fraudez. ff. ſi quid in frau. pat. ſed in filio videtur cõtra: vt. ff. ſi a pa. quis fuc. manu. l. nõ vſq adeo. niſi in filio arrogato. vt in. l. vlt. ff. ſi quid in frau. pa. Jſtã. q. mouet
b Cy. in. l. ĩĩ. ĩ. ſi quid in frau.[b] pa. gl. hoc tenet aperte in illo. verſic. quia hic ſola donata, ibi quoquo modo alienata ⁊c. quod iſta querela non habeat locum in alio cõtractu quam donationis: vt hic. ⁊ dotis: vt. ĩ. tit. proxi. quod verum eſt vbi cõtractus donationis nõ eſt permixtus, alteri contractui. ſecus ſi ſit permixtus, vel incidat alteri ꝯtractui: q: tũc eatenus põt agi ad reuocationẽ alterius cõtractus, quatenus ei ineſt donatio. arg. ff de contrahẽ. emp. l. ſi quis donationis. cũ ſi. Jtez vbi in rei veritate ſit donatio: ⁊ ſimuletur cõtractus non gratuitus: quia non officit filio ſimulatio de vno cõtractu ad alium contractum. arg. ĩ. de natura. libe. l. ſi quis. §. ⁊ quod de ſubeñda. cuz ſimi. ⁊ ita debet intelligi extra de teſt. c. Raynaldus. ⁊ quod ibi not. per Hoſt. ⁊ quod prohibitio vnius contractus non extendat ſe ad alium contractuz alterius rationis ⁊ ſpeciei, habes in. l. vlt. ĩ. de predi. curia. lib. x. ⁊ adde quod no. in. l. ĩĩ. ĩ. de
15 vſucap. pro empto. ¶ † Ultimo quero: nunquid iſta querela inofficioſe donationis non preparata tranſmittatur ad extraneum heredem. ⁊ videtur ꝙ non: vt. ŏ. tit. j. l. pen. in fi. Guil. de cu. tenet cõtrarium. nam ratio quare nõ trãſmittit querela inofficioſi teſtamenti eſt: quia non debet plus iuris habere exheredatus, quam inſtitutus non ſuus heres. Exheredatio enim impedit ſuitatez ante querelã prolatam. Sed inſtitutus no tranſmittit niſi ad liberos: vt. l. j. ĩ. de his qui ante ap. tab. ergo nec iſte filius exheredat⁹ trãſmittet: ſ; ſecus eſt in querela inofficioſe donationis: q: nõ habet initat hereditatis, ſ; alterius tituli: ⁊ ideo

cum ex. l. ſit ſibi ius queſitũ, trãſmittitur ad quoſcũq heredes: vt de dona. que ſub modo. l. quoties. in fin. ⁊ pro hoc de leg. ĩĩ. l. qui ſolidũ. §. ꝙ eſt ſtar hereditatis, cum competat ad legitimam ſecũdum eum. vnde ſicut legitima que contra voluntatẽ defuncti petitur, non tranſmittitur ad extraneos niſi preparata, vt. ŏ. tit. j. l. ſi quis filium. ita contrarium videtur
16 hic dicendum, vt. ĩ. eo. l. fin. ¶ † Hec dicta ſunt de querela inofficioſe donationis. ⁊ Modo venio ad. l. ſi vnquam. ⁊ primo quero: nunquid ad hoc vt habeat locum illa lex, requiratur quod donatio ſit inofficioſa: Reſpon. non: quia donatio dimidie partis bonorum non eſt inofficioſa, vt plene dictum eſt. ŏ. ⁊ tamen reuocatur per illam legem propter natiuitatẽ poſthumi: ergo non requiritur quod ſit inofficioſa. ¶ Secundo que
c ro, nunquid illa. l. ſi vnquam. habeat locum quãdo donatur res[c] certa, ⁊ non quota: Reſpon. ſi illa res valet dimidiam partem bonorũ, vel vltra, habet locũ illa lex. ſi autẽ valet minus: tunc eſt dubium: quia licet nomine partis contineatur dimidia: tamen illa litera ſic dicit, bona omnia, vel partem aliquam, nam iſta dictio partem aliquã, verificatur in qualibet particula, etiam minima: ergo videtur ꝙ etiam modica donatio reuocatur, per natiuitatem liberorum, facit ad hoc. l. ſicut certi. ⁊. l. ſi cũ vel in vtero. ĩ. de mili. teſt. quas allega. hic Guil. licet ipſe teneat quod. l. ſi vnquam. nõ habet locum niſi in patrono ⁊ liberto: tamen ego cõtradicit eſt cõmunis opi. Bar. videtur dicere ſimpliciter quod reuocetur per na
d tiuitatẽ filiorum. credo ꝙ ſit [d]tutius tenere ꝙ. l. ſi vnquam. habeat locum quãdo donatur dimidia pars bonorum, vel res equipollens dimidie. Jtem quando donatur maior pars bonorum. Jtem quãdo donantur omnia bona. vnde illa dictio aliquam, refertur ad minus ad dimidiam partem, ⁊ non ad quamlibet modicam partem, ſecundum opi. Bart. fa
17 cit. ff. de pact. l. tale. §. fin. ⁊ quod ibi not. ¶ † Ulterius queritur: quidam habens filium ſpurium, donauit omnia bona cuidã monaſterio, poſtea ipſum ſpurium fecit legitimari: nũquid iſte ſpurius poteſt reuocare donata: nam legitimatio facit eũ haberi loco poſthumi, vt plene no. Barto, in. l. gallus. ⁊ quid ſi tantũ. de libe. ⁊ poſth. Breuiter certum eſt quod
e beneficium reuocare non poteſt: quia quando donatur loco pio[e], non poteſt reuocari quantum eſt infra legitimam: ⁊ ideo illa. l. ſi vnquã. non habet locum in pio loco. in quãtum dicit partem aliquam, vt. xvij. q. iiij. c. quicunq. quod etiam facit ꝙ natiuitate poſthumi non rumpantur le
f gata facta pijs locis[f], niſi in legitima. ¶ Reſtat ergo queſtio formata in filio legitimo. Sol. in legitima credo ꝙ dicta legitimatio nõ officit monaſterio: quia non habetur pro legitimo niſi quo ad legitimantem ⁊ legitimatum: non autem quo ad tertium, vt in aut. qui. mod. na. effi. ſui. §. generaliter. Ad idem facit: quia non poteſt legitimari per modum voluntarie iuriſdictionis, niſi citentur hi quorum intereſt, vt. l. fina. de nata. reſti. per Ja. de are. ſed ſi eſſet legitimatus per matrimonium: puto quod poſſit reuocare legitimam, argumento extra qui filij ſint legitim. c. tan
18 ta. ¶ † Sed vlterius queritur, poſt donationem natus eſt filius, ſed illico deceſſit, nunquid donatio cõualeſcat. ⁊ eſt argu. quod ſic: quia quod donatio rumpatur eſt introductum fauore poſthumi: ergo ⁊c. argum. ff. de iniu. teſt. l. poſthumus preteritus. ⁊ ſi tu dicas, illa. l. loquitur in vltima voluntate fauore vltime voluntatis: non autem loquitur in contractu, cui non debetur tantus fauor. Reſpondetur, quod ſicut in contractu nato poſthumo fingitur voluntas ceſſaſſe: ita in vltima voluntate vt d. l. ſicut certi. tamen conualeſcit actus. Bar. tenet quod nõ conualeſcat quia nulla lex. h. d. in cõtractu irrito, quod cõualeſcat. vel poteſt dici ꝙ ſi pater ſuperuixit poſt mortem poſthumi, ⁊ non reuocauit, ꝙ videatur decedere in eadem voluntate: ⁊ ideo heredes ſui non poſſunt retractare. arg. ĩ. de reuo. do. l. fi. ⁊. ff. de prob. l. cum tacitum. pro hoc litera. d. l. ſi vnquam. dum dicit reuertatur in eiuſdem donatoris arbitrio: ac ſi dicat in poteſtate manſurum, vt non requiratur declaratio voluntatis. arg. eorũ que no. in. l. iĩ. ff. ſi ager vec. vel emphy. pe. ¶ Deinde quero, pater donauit omnia bona, hoc acto quod per natiuitatem poſthumi donatio non rumpatur: nunquid tunc habet locum. l. ſi vnquam: Reſpondeo non. ⁊
19 pro hoc ſpecialiter allego. l. qui iure militari. ff. de teſta. mili. ¶ † Ultimo quero: nunquid pater qui iurauit non venire contra donationem aliquo iure, vel ratione, vel cauſa poſſit venire contra occaſione filiorum poſtea natorum. Barto. in dicto. §. imperator. dicit ſe conſuluiſſe quod ſic: quia non videtur contrauenire, ex quo de liberis non cogitauit. non ergo eſt opus quod petatur relaxatio iuramenti: quia venit contra iuramentum, cum iuramentum non offendatur, ad hoc arg. l. fin. de non nume. pecu. ſecundum Bar. ¶ Non obſt. illa verba generalia aliqua ratione, vel cauſa: quia non extendunt ſe ad caſum improuiſum. ar. ff. de contrahen. emp. l. fiſtulas. §. frumenta. ⁊. ff. de condi. inde. l. fi. §. idem queſit quod verum credo. ¶ Ultimo not. ex fina. gloſſ. quod vbi ex ſolo titulo
g dominium trãſfertur[g], reſciſſo titulo dominium retransfertur. ſed vbi ex titulo ⁊ traditione ſimul iunctis, licet titulus annulletur, non transfertur ſine retraditione, quod eſt multum notandum.

1 ☞ Donatio facta a patre filio in poteſtate, non tenet a principio, ſed confirmatur morte ⁊c. 2.
3 Donatio facta, filio in poteſtate, ipſo iure per legitimam defalcatur. 4.
5 Uide oppo. ſequentes. 6. 7. 8. 9. 10.

Quarta

11 Quarta que debetur filio an intelligatur deducto ere alieno.

¶ Lex ſecunda.

SI pater. Ubi pater filio exiſtenti in poteſtate immē-
ſe donat, donatio reuocatur per iudiciū fa-
mi. erciſcun. vbi vero immenſe donat emancipato, donatio re
uocatur per querelam inofficioſe donationis. h. d. Ja. Uel ſic:
Si pater donat filio in poteſtate, quatenus immoderate donauit, morte
nō cōfirmatur: ⁊ ideo ad reuocandum nō eſt opus querela. ſi autem dona
1 uit filio emācipato, ab initio valet, ſʒ querele eſt locus. h. d. Bar. ¶ † Et
premitte ad euidentiam, quod donatio facta a patre filio in poteſtate cō
a ſtituto, non tenet a prin. ſed confirmatur morte[a], vel emancipatione, vel
alio mō filio ſui iuris effecto in vita patris, vt. j. de don. inter virū ⁊ vxo.
l. donationis. Ratio quare non valet ab initio hec eſt: quia cum hoc ſit
profectitium, ſtatim quod eſſet acquiſitum, reacquireretur patri: nec mo
mento remaneret penes filiuʒ, fruſtra ergo acquireretur filio, vt no. ff. de
fideiuſ. l. ſi quis pro eo. §. j. facit in ratione ſui. ff. de ſolu. l. qui ſic ſoluit. ra
tio vero quare emancipato filio vel ſui iuris aliter effecto confirmat̃ eſt:
quia durat voluntas patris, ⁊ ceſſat cauſa impediens: nam cauſa impe-
diens erat patria poteſtas, que ceſſat filio emancipato, vel ſui iuris effe-
cto, intellige tamen quod ita demum iſta donatio cōfirmatur, ſi interue-
nerat traditio, vel quaſi traditio. arg. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. papi. ⁊
qđ no. per Cy. j. de dona. ante nupt. l. j, ⁊. j. ſi quis alteri vel ſibi. l. ij. ratio
eſt: quia ſi non interuenit traditio, vel quaſi: nil eſt ibi quod poſſit confir
mari, cum ex tali donatione non ſit nata obligatio inter patrē ⁊ filiū in
poteſtate, licet in cōtrarium faciat. ff. de condi. indeb. l. frater a fratre.
per quam. l. videtur quod ſaltem oriatur obligatio naturalis. quod non
b credo[b] verum in donatione per. l. noſtrā. ſed vbi interuenit traditio: ꝯfir-
mat̃ titulus ⁊ traditio. licet non inducatur obligatio. Preterea credo
ꝙ ſi res iſta euinceret̃: non haberet locum actio de euictione: nam quod
dicitur quod vbi donatio incipit a promiſſione, venit euictio, debet intel
2 ligi de promiſſione obligatoria: vt. ff. de dona. l. ariſto. ¶ † Secūdo pre-
mitte, ꝙ interdum pater donat, interdum concedit in peculium, inter-
dum dubitatur an donauerit, vel in peculium cōceſſerit. Primo caſu lo
quitur hec. l. Secundo caſu loquitur. j. famil. erciſcun. l. certum. Tertio
caſu loquitur. l. vlt. ff. de pec. le. vbi dicit ꝙ in dubio preſumitur ſimplex
cōceſſio in peculium, non autem donatio. ad idem facit. j. fami. erciſc. l. ſi
3 lium quem habentem. ſecundum lect. antiquorum. ¶ † Deinde iſtis ſic
premiſſis no. hic duo. Primū eſt, ꝙ donatio facta filio in poteſtate ipſo
iure per legitimā defalcatur. ¶ Secūdo no. ꝙ ille cui debetur legitima
poteſt ad eam conſequendam proponere iudicium fam. erciſ. ⁊ hec ſunt
4 duo no. in prima parte legis. ¶ † In ſecūda parte legis no. duo alia no-
tabilia. Primo, ꝙ donatio facta inter viuos, que ſtatim ſi valet, ſuis viri-
bus nititur ab ipſo principio: non autē eſt neceſſe ꝙ cōfirmetur per mor-
tem donantis. ¶ Secundo no. ꝙ querela inofficioſe donationis eſt in-
5 ducta ex equitate. cōcor. j. l. prox. ¶ † Contra primam partem huius. l.
oppo. pluribus modis, ⁊ primo oppo. ⁊ videtur quod donatio facta per
patrem filio in poteſtate valeat, vt. ff. fami. erciſc. l. pomponius philadel
phus. ⁊. ff. de colla. bono. l. dedit dotem. cum ſimil. vbi dicit̃ quod filia-
fa. debet conferre dotem, ⁊ alibi dicitur ꝙ filia in dotem cenſetur dona-
taria patris, vt. l. ſi. in prin. ff. que in frau. credi. Sol. ſpeciale in dote, pro-
pter priuilegium dotis: ⁊ quia proprium patrimonium mulieris eſt: vt
de mino. l. deniqȝ. §. ergo etiam. ⁊ quia dos non reſidet in filia, ſed trāſit
ad maritum, ⁊ occultatur vnus actus, vt. l. iij. §. ſciendum. ff. de do. inter
vir. ⁊ vxo. ¶ Secundo opp. ad idem de. l. iij. j. fami. erciſ. Sol. ibi ſpecia
le: quia cum loquatur ibi in filio milite, ⁊ in rebus aptis ad militiā, cen-
ſetur caſtrenſe peculium, inſpecta qualitate perſone recipientis. ⁊ adde
quod no. j. fa. erciſ. l. filie cuius. ¶ Tertio opp. ad idem, ꝙ ſtatim valeat
donatio inter patrem ⁊ filium in poteſtate, ſicut videmus in alimentis, ⁊
remiſſione vſufr. vt. j. de bo. que lib. l. cum oportet. §. ſi vero. ⁊. l. ſi. §. ſi au
tem patre. Sol. ſpeciale in alimentis, ⁊ remiſſione vſufructus. vel ibi eſt
neceſſaria cōfirmatio poſt mortem, vt hic, ſm Azo. Tu dic ꝙ in vſuf. nō
eſt neceſſaria mors: quia perit renunciatione, ⁊ conſolidatur aduētitie pro-
c prietati: ⁊ ſic eſt quid aduentitium, ſed in alimentis[c] quando pater do-
nat ob alimenta, eſt vera opi. Azo. ꝙ requiritur cōfirmatio poſt morteʒ
patris quantum ad alimenta de futuro, vnde licitū eſt patri reuocare do
6 nationem alimentorum, qđ eſt no. ¶ † Quarto oppo. ⁊ videtur ꝙ dona-
tio teneat, ⁊ ſit opus querela, vt. s. tit. j. aut. vnde ſi parens. Sol. illa intel
ligetur ſecūdum iſtā: nam ibi erat facta donatio filio emācipato, vel erat
facta donatio ab aliquo de linea materna, qui non habet donatarium in
poteſtate: ⁊ ideo non eſt neceſſaria ibi querela. vel dic ꝙ ibi loquitur in
filio in poteſtate: tamen fuit ei donatum vt benemerito. vnde ſtatim va-
luit, ſed opus eſt querela. Sed cōtra iſtam ſolu. facit. ff. ſi quid in frau. pa
tro. l. viuus libertus. Solu. aliud in patrono, aliud in filio, vel ibi loqui-
tur de meritis obligatorijs. ſed ſol. precedens loquitur de meritis impul
ſiuis, ſeu perſuaſorijs, vt no. Guil. de cug. in. l. ſi tibi. ff. ſi cer. pet. prima ſo
lutio verior eſt. Et cōclude ꝙ aūt donatur filio emācipato, ⁊ ſtatim va-
let. aut in poteſtate exiſtēti: ⁊ tunc aut nō interuenit traditio, vel quaſi, ⁊
nunquam valet. aut interuenit traditio, vel quaſi: ⁊ tunc non valet, ſed
morte cōfirmatur. hec vera quando donatur filio vt filio. ſed ſi cōtempla
tione meritorum, vt extraneo, ſtatim valet, etiam non interueniente tra-
ditione, vel quaſi: quia cenſetur aduentitiū: quia
finalis cauſa acquiſitionis cōſiſtit in opera filij, ⁊
non in re patris. Ita cōcludatis, ⁊ ita tenet Jac.
7 butr. ¶ † Nunc venio ad gl. que inci. videt̃. ⁊ for-
ma quatuor opin. dicitur ꝙ iſte frater ꝯſequitur
legitimam per iudicium fami. erciſ. cōtra iudiciū
fami. erciſ. requirit actorem ⁊ reū eſſe coheredes.
⁊ interdum requiritur ꝙ agens ſit in poſſeſſione:
vt. l. j. ff. fami. erci. ſed iſte donatarius omniū bo
norū, ⁊ frater eius non ſunt coheredes: ergo non
habet locum inter eos iudicium fami. erciſ. So.
dicit gl. in ſecunda oppo. hic erant coheredes. ⁊ ſi
tu dicas, quomodo donatarius omnium bono-
rum habeat iure donationis, ⁊ non iure heredita
rio: Reſpō. gl. ꝙ hic non fuerunt donata omnia,
ſed fere omnia. Tu dic ꝙ aut cōſideramus perſo
nam agentē, ⁊ ſufficit ꝙ ſit heres in legitima. aut
perſonam cōiunctam: ⁊ tunc ſi negat ſe heredē, ⁊
nititur ex ſola donatione, non tenetur fami. erciſ. a
ſed querela, vt no. in aut. vnde ſi parens. Si autē
pretendit ſe heredem: tūc cōpetit iudicium fami.
8 erciſ. vt hic. ¶ † Oppo. ꝙ in iudicium fam. erci.
non veniunt niſi ea que ſunt in bonis teſtatoris
tempore mortis, vt. ff. fami. erciſ. l. ⁊ puto. ſed bo-
na donata tempore mortis nō ſunt in bonis do-
nātis tempore mortis: quia donatio fingitur retro.
ergo nō veniunt in iudicio diuiſorio, vt. j. de don.
inter vi. ⁊ vxo. l. donationes. Sol. reſpō dēdo for-
maliter ad op. ſic dico, dum tu dicis ꝙ iſta dona-
tio cōfirmatur morte, hoc nego, quatenus eſt in-
officioſa: quia mors nō habet confirmare, ſed le-
gitimam habet ipſo iure reſecare. Uel reſpon. ſe-
cundo modo, dum tu dicis iſta cōfirmatio trahi-
tur retro. reſpō. verum eſt quo ad fructus, in qui-
bus non requiritur proprietas rei, vel factum. i.
perceptio ſine voluntate domini, vt. ff. de furt. l. ſi
ſeruus. §. locaui. Ideo autem non trahitur retro
quo ad proprietatē: quia extremum ad quod eſt
impoſſibile de iure, vt no. ff. de le. j. l. talis ſcriptu-
9 ra. ¶ † Tertio opp. in iſta gl. ſic: heres nō poteſt
venire cōtra factum defuncti, ſed agens petitiōe
hereditatis eſt heres: ergo nō poteſt venire cōtra
factum defuncti. Sol. imo poteſt venire cōtra fa
ctum defuncti, ⁊ hoc eſt mirabile quod venit: quia
heres, quis alia non haberet iudicium fami. er- b
ciſ. dicunt doc. ꝙ hoc eſt ſpeciale, propter fraudē
defuncti. Alij dicūt quod hoc eſt ideo: quia a de-
functo non habet totum illud quod defunctus
habebat neceſſe relinquere, vt. l. j. ⁊. ij. ff. ſi quid in c
frau. pa. Tu dic ꝙ ideo eſt: quia ex facto defuncti
non deſcendit in eum obligatio, vt. l. queſitum. §.
vlt. de preca. facit. l. an vitium. §. ex facto. ff. de di
uer. ⁊ temp. preſcri. ¶ Quarto op. in iſta gl. ꝙ do
natio iſta non cōfirmetur morte: vt. j. de colla. l. ſi
donatione. So. ibi loquitur in donatione in vſuʒ
facti. i. in peculium. hic loquitur in donatione, in
proprietatē: ⁊ ſic non obſt. ſecundum Jac. butr. ⁊
10 alios. ¶ † Ex hoc habes quod verbū dono prola
tum a patre, poteſt difformiter intelligi, ⁊ nō ſem
per intelligitur in donatione proprietatis, vnde
quando pater dicit, do in alimenta, vel in vſum
tuum, nō videtur proprietatem donare. ſecus in
extraneo, vt. ff. de dona. l. donationes. §. ſpecies. ⁊
ff. de tran. l. cum hi. §. ſi vni. ⁊ vide quod ibi dixi.
Circa primam partem quero, quis erit modus
agendi. dicit gl. ꝙ petetur diuiſio. ⁊ ſi excipiatur
de donatione, replicabitur de inofficioſitate, ⁊ de
falcatione, que ſit ipſo iure per debitum bonoruʒ
ſubſidium. ſicut ſit de legatis, ⁊ de omni donatio
ne, que morte confirmatur, vt. j. ad. l. fal. l. in dona
tionibus. ¶ Ulterius opp. dicitur hic quod de-
bet habere quartam. cōtra, imo debet habere vi-
rilem, vt. l. titia. §. imperator. de leg. ij. Sol. debet
habere virilem quarte totius hereditatis, vt ibi,
⁊ hic: nam idem eſt dicere quarta eius quod ha-
beret ab inteſtato, quod eſt dicere virilis quarte
11 totius hereditatis. ¶ † Queritur vtrū iſta quar
ta intelligatur deducto ere alieno: Reſponde ꝙ
ſic, intellige ergo ꝙ qui agit querela inofficioſe do-
nationis, debet articulare quod aliquid eſt in bo

a ¶ Morte. Sʒ an
iuramentum vali-
det donationem
inter patrem ⁊ fi-
lium, Jo. an. in add
di. Spe. in titu. de
teſt. §. vj. videtur
tenere ꝙ ſic. Sed
Oldr. in conſi. j. a
alias. xij. aliter te-
net. vide Bald. in
repe. l. j. s. de ſacr.
ſan. eccl. qui tenet
ꝙ non valet. Et i-
dem tenuit in con
ſilio. xxvij. ⁊ in. l. ir
ritam. j. pro dona
to. ⁊ vide que ipſe
no. in. l. ſi donatio
ne. j. de colla. dum
querit an ſtet iu-
ramēto patris aſ-
ſerentis merita fi-
lij preciſſe, propter
que donat, ⁊ dicit
quod ſic.

b ¶ Quod non credo.
Contrarium tenet
Bar. in. d. l. frater
in vlt. q.

c ¶ Alimētis. Lu.
ro. in. l. ſi donatio-
ne. j. de col. dicit ꝙ
Gui. de cug. tenet
contrariū in. l. pe-
culium. ex eo conſi
ſtit. ff. de peculi.
per illum textum
tamen Roma. di
cit ſe de eo alibi di
cturum.

c ¶ Subſidiariũ. Add vt eſt reſtitutio in inte. que ceſſat vbi habet locũ cõe ſeu ordinariũ remediũ. l. i cõe. ia §. in prin. ff. de mi- no. ſed remedium querele eſt magis ſubſidiarum: q2 ceſſat vbi aliqđ aliud remediũ cõpetit, vt in. §. tã aũt. inſtit. de inoff. teſta. ⁊ melius in. l. ſi quis fi- lium. in verſ. omne adiutoriũ. ſ. de in offi. teſta. vel aliter vt per Sa. hic.
¶ Et iſta. l. No. cõ opi. Bart. l. j. ff. de iure codi. conſuluit Bononie cõ Bar. ⁊ conſuluerunt valentiores doct. Italie. Sed Bald. hic refert ſe conſu- luiſſe cõtra. etiã fuit per aliquẽ allega tus. Vide Angelũ conſili. cvj. ſed iſtud cõſiliũ nunc conſulto apđ Ve- roñ.

c ¶ Cõſuluit. Pro eo videt caſus l. j. ſi res. ff. de iur. dot. ⁊ vide Bar. in. l. ij. ff. de dona. et vide l. ſed ⁊ ſi pater. §. j. ff. ad mace. ⁊ Bal. ⁊ Lud. ro. in. l. ſi cõ ſtante. §. ſi vxor. ff. ſo. ma. ⁊ Can. in. c. paſtoralis. extra đ don. maxime Pe. facit quod no. Io. an. in addi. Spe. in ru. de accuſ. ⁊ ſequitur Bald. et facit quod no. Bart. in l. cuz pater. §. libertis. ff. de leg. ij.

d ¶ Quinetiam preſentia ⁊ futura: vt per eundẽ in. l. fi. de pact. in vlt. cõl. ad princ. ver. Sed nunquid. ⁊ vide in leg. mulier. de iure do. et. l. j. §. j. ff. de vſur. Aduerte tamen ꝙ bona mu- lieri relicta, quorũ incapax eſt quãdo ſecundo nubit, he- redibus vel cohe- redibus deferun- tur: vel ab inteſta- to venientibꝰ nõ autẽ in dotẽ cede- re poſſunt. Et de hoc vide amplius ꝙ ſcripſi in. l. ſi qua mul. j. de ſec. nupt. Philip. Dec.

iis deducto ere alieno. nam ſi nihil eſſet, nõ competeret querela. ſecus eſſet in querela inofficioſi: q2 hereditas lz nihil haberet cõmodi: tamen habet iuris nomen ⁊ intellectum: vt. l. hereditatis. in princip. j. de petit. hered. ¶ Vltimo vide hic Iaco. de rauen. in. l. lucius titius ſeptitie. ff. de fi deicõmiſ. liber.

¶ Lex tertia.

PRecibus. Propter eandem rationem equitatis illudqđ diſponitur in cauſa teſtati, habet locum in cauſa inteſtati h. d. ſ. nota. Vel ſic. Illud quod non ſuſcipit eſſe per aditionem hereditatis, non requirit cauſam teſtati, vel inteſtati, ſicut eſt donatio, ⁊ querela eiꝰ. h. d. in glo. que incipit ſecus. adde aliam glo. que eſt in auf. de immen. dona. in ſi.

¶ Lex quarta.

SI filius. Hoc dicit. Querela inofficioſe donationis nõ habet locum vbi habet locum reſtitutio in integrum: et ſic auxi-
lium minus ſubſidiarium excludit auxilium ma-
a gis ſubſidiariumᵃ: qđ eſt no. facit. ff. de in integr.
reſti. l. diuus. §. nec intra hos. ¶ In text. neceſſa
rium. nec poſſibie. iſte eſt intellectus gl.
1 ¶ Matrimonium inopinatum, ⁊ liberi inopi
nati non reſcidunt donationem factam vni libe
rorum, niſi vſq ad legitimam.
2 Donatio que reuocatur propter ſuperuenientes
liberos vſque ad legitimam, an talis legitima re
uertatur ad bona donatoris viuente ipſo dona-
tore.

¶ Lex quinta.

SI totas Quod immoderate liberis eſt donatum, propter ſuperuenientes liberos vſque ad debitum bonorũ ſubſidium reuer
titur ad patrimoniũ donatoris hoc dicit. ¶ In
tex. nepotes quod dicit de nepotibus, intellige
1 patre eorum ſubducto de medio. ¶ † Not. quod
inopinatum matrimonium, ⁊ inopinati liberi, no
reſcidunt donationem in aliquem liberorum fa
ctaz, niſi vſq ad legitimam. Ratio eſt: quia qđ
licet patri per teſtamentum, debet licere per
contractum: vnde ſicut non tenetur amplius re-
linquere quam legitimam: ita per viam contra-
b ctus non mutatur niſi ipſa legitima. ⁊ iſtaᵇ lex eſt
validum argu. quod clauſula codicillaris ſi non
valebit ⁊c. appoſita in fauorem liberorum nato-
rum, operatur etiam poſthumo poſtea nato, ſiue
ex eadem vxore, ſiue ex alia. Contrarium tamen
conſului, ſequens Bart. in. l. j. de iure codi. Non
obſt. hec. l. quia loquitur in contractu qui ſumit
eſſe inter viuos ex conſenſu duorum; ⁊ ideo non
ita ſubiacet rupture ſicut vltima voluntas, que
eſt in pendenti. ⁊ fuerunt verba Gui. in ſimi. in. l.
2 j. ſ. eo. ¶ † Quero hic: nunquid iſta legitima re-
uertatur in patrimonium donatoris viuo dona-
tore. quidam quod ſic: quia lex iſta dirigit ſermo
nem ad ipſum donãtem: ⁊ dicit ad patrimonium
tuum reuertetur. preterea hoc probatur. j. de re-
uo. dona. l. ſi vnquam. vbi dicitur reuertatur, in
eiuſdem donatoris arbitrio ac dictiõe. i. poteſta
te manſurũ. Tertio hoc probatur per. l. titia ſeio.
§. ſi. ff. de leg. ij. Iſtã opi. tenet Bar. hic, cui vide
tur conſentire Gui. in. l. j. ſ. eo. Ioan. dicit contra
rium: cum quo concor. Iac. bu. ⁊ ſic ait. ¶ Quero an ipſe pater reuocet. quidã quod ſic. ego puto quod poſt mortem eius tantum: q2 plus tempore reuocaretur: nam ſicut non debet reuocari plus re ita nec plus tempore. Iac. butr. Non ob. ver. reuertitur. quia loquitur in futurum, ſignificans tempus mortis: alias autem diceret reuerſum eſt, non autem diceret reuertetur. Non ob. l. ſi vnquaz. quia ibi ſpeciale in donatione facta liberto ſecundum Gui. vel cuilibet extraneo ſecũdum Iac. but. ſed poſito quod hec opin. eſſet vera, dico quod non eſt opus querela: quia verſ. reuertatur, quãdo ſignificat iuris miniſterium, ſeu

ſtatutum, eſt verbum directum, vt hic, ⁊. l. ſi vnquam quod not.

¶ Lex ſexta.

CUm donationibus. Impeditur intentare iſtã querelam qui iudicium patris agnouit. vel aliud remedium habet, vel habet legitimam. h. d. ¶ No. ꝙ legitima quoquo datvel relicti tit. excludit hanc querelam. Quero nunquid ille qui agnoſcit legatum perdit hanc querelam? Reſpon. non, niſi agnoſcat animo renuntiandi, vel compenſandi: ⁊ ita intelligitur hic. vel dic ꝙ excluditur a querela, ſed non a iure agendi ad ſupplementum, vt. ſ. tit. j. l. ſi quãdo. §. ſi. vtraq ſol. eſt bona: ⁊ coniunge eas ſimul.

¶ Lex ſeptima.

SI mater. Donatio reuocatur quatenus modus exceditur. h. d. Bal.

¶ Lex octaua.

SIliqueat. Donatio facta vni ex liberis, etiam re ⁊ conſilio inofficioſa, non reuocatur niſi in debito bonorum ſubſidio. h. d. primo. Itẽ quod vxor donat de bonis viri eo conſentiente, vir non vxor videtur donare, ⁊ perſona viri ſeu patrimonium eius attenditur. h. d. ſecundo. ¶ Not. ꝙ
dolus contrahentium commiſſus per eos in preiudicium tertũ, nõ red-
1 dit actũ nullum. cõcor. inſti. de actio. §. ſi quis in fraudem. ¶ † Secun-
do not. ꝙ non tantum ille donat qui verbo donat, ſed ille qui cõſentit vi-
c detur donare, quando res erat conſentientis. ⁊ per hoc cõſuluitᶜ Barto.
ꝙ ſi vir vel vxor in eodem inſtrumento donant rem viri, quod vir videtur donare totum, licet do. Fran. de piſis cõſuluerit ꝙ iſta donatio non tenuit niſi in parte viri quantum ad dominium transferendum. ſed opin. Bar. verior eſt, per hanc. l. ⁊ per. l. ũ. ſ. ſi aduer. don. ⁊ hec queſtio fuit de facto cum hoſpitali miſericordie. ¶ Not. etiam ꝙ non ſufficit in hoc caſu inſinuare donationem, tãquam factam ab ea que dicit ſe donare. ſed debet inſinuari tanquam factam a conſentiente: quia ab eo proficiſcitur dominium.

¶ Lex nona.

NOn conuenit. ¶ Querela inofficioſe donationis in temporis duratione, ⁊ in ratione ingratitudinis excluſione, ſimilis eſt querele inofficioſi teſtamenti. h. d. ¶ No. hic ꝙ poteſt eſſe identitas in genere, ⁊ in ſpecie ſimilitudo. Cetera dic vt in glo.

¶ De inofficioſis dotibus. Rub.

¶ Glo. non continuat rubricam, ſed continuatio patet: q2 dictum eſt. ſ. de querela inofficioſe donationis, verum quia querela inofficioſe dotis ad eius ſimilitudinem eſt inducta: ideo ponitur hic rubricam iſtam.
1 ¶ Querele tres ſunt. ſ. inofficioſi teſtamenti, inofficioſe donationis,
⁊ inofficioſe dotis. vide oppo. nu. 2. 3.
4 Mulier nubens paciſcitur quod vir lucretur totam dotem, etiam libe-
ris procreatis, poſtea naſcuntur liberi, an illud pactuz poſſit infringi per
querelam inofficioſe dotis.
5 Maritus ſecundus recepit dotem, cum pacto quod ſi naſcãtur filiũ, iſta
dos debeat remanere penes filios, an in tali pacto habeat locum. l. hac
edictali. C. de ſecun. nup. 6. 7.
8 Statutum florentie dictat quod muliere mortua in matrimonio, vir lu-
cretur totam dotẽ, modo quedã mulier, ⁊c. 9. ⁊ vide vnã no. q. nu. 10.

¶ Lex prima.

CUm omnia. Si per donationẽ in dotem, filiũ in legitima defraudant, reuocatur donatio, ſeu nimia dotis cõſtitutio per querelã inofficioſe dotis. h. d. Bar. Vel ſic. Sicut is hz querela inofficioſe donationis ad donationẽ ⁊ teſtamẽti ad teſtamentũ: ita ſe hz querela inofficioſe dotis ad dotẽ, vt
1 per eã debitũ bonorũ ſubſidiũ deferat. h. d. ¶ † No. de tribus querelis.
Prima ⁊ antiquior fuit querela inofficioſi teſtamẽti. Scđa fuit q̃rela
inofficioſe donationis. Tertia fuit q̃rela inofficioſe dotis, q̃ redacta eſt
ad ſimilitudinẽ tã prime ꝙ ſcđe q̃rele. ¶ Scđo no. ꝙ per hãc querelã re-
uocant emolumẽta debita filiĩs, ⁊ ex eo qđ dicit debita, ſignificat debitũ
bonorũ ſubſidiũ, ⁊ nõ reliquũ patrimoniũ. ¶ Tertio not. ꝙ promptũ eſt
2 leges legibus cõcordare. ¶ † Cõtra hãc legẽ ſic oppo, per mortẽ matris
dos ad filiũ reuertitur, vt. j. de bo. que lib. l. j. ⁊ ſic habet filius actionẽ de
dote ad integrã dotem: ergo debet querela inofficioſe dotis ceſſare, vt. ſ.
tit. j. l. ſi filius tuus. Sol. reſpõdet gl. ꝙ hic nõ fuit ſtatum ſimpliciter in
finibus donationis dotis, ſed fuit vltra proceſſuz ad pactũ de lucrãdo.
ſ. ꝙ vir lucretur integram dotẽ premortua muliere, etiam liberi ſuperſti
tibus, vnde ratione illius pacti, nõ ratione dotis emergit inofficioſitas.
d ¶ Scđo opp. ꝙᵈ omnia bona poſſit mulier dare in dotẽ, vt. l. nulla. j. de
iure dot. Solu. aut cõqueritur filius: q2 mater omnia dedit in dotem, ⁊
nõ auditur, vt in contrario. Aut cõqueritur q2 dando omnia eum legiti
ma fraudauit, faciẽdo pactũ ꝙ vir lucret: tũc auditur, vt hic. Adde hic
3 qđ no. ff. de iur. dot. l. mulier. ⁊ in. l. ij. in prin. ff. de dote prele. ¶ † Tertio
opp. hec querela nõ põt cum auxilio cõcurrere, cum ſit ad ſimilitudinem
aliarum